

KSZTAŁTOWANIE WIZERUNKU BIBLIOTEKI

Praca zbiorowa
pod redakcją **Marii Czyżewskiej**

Wydawnictwo Wyższej Szkoły Ekonomicznej w Białymstoku
Białystok 2007

Komitet redakcyjny

Mirosława Cywoniuk, Zbigniew Ejsmont, Ryszard Horodeński (zastępca przewodniczącego), Edyta Jurczak-Pejko, Urszula Moroz (sekretarz), Cecylia Sadowska-Snarska, Andrzej Sadowski, Ryszard Skarzyński, Andrzej Stasiak (przewodniczący), Kazimierz Szczęśniak

Redakcja

Maria Czyżewska

Recenzent

prof. UW, dr hab. Jadwiga Woźniak-Kasperek

Korekta

Ewa A. Zwierzyńska

Projekt okładki, DTP

Tomasz Jarocki

Copyright © by Wyższa Szkoła Ekonomiczna w Białymstoku, Białystok 2007

ISBN 83-87981-39-7

ISBN 978-83-87981-39-6

Wydawnictwo

Wyższej Szkoły Ekonomicznej w Białymstoku

ul. Choroszczańska 31, 15-732 Białystok

tel./fax 085-652-09-25, e-mail: wydawnictwo@wse.edu.pl

<http://www.wse.edu.pl>

Druk i oprawa

Podlaska Spółdzielnia Produkcyjno-Handlowo-Usługowa

Białystok, ul. 27 Lipca 40/3, tel./fax 085-675-48-02

<http://www.podlaska.com.pl>

SPIS TREŚCI

WSTĘP	7
--------------------	---

CZĘŚĆ I. WIZERUNEK BIBLIOTEKARZA

<i>Mirosława Zygmunt</i> Wizerunek bibliotekarki – czy się zmienia?	13
<i>Maja Wojciechowska</i> Kształtowanie wizerunku bibliotekarza i jego ocena w oczach studentów bibliotekoznawstwa	23
<i>Grażyna Wojsznis</i> Wpływ wykształcenia kadry bibliotecznej na wizerunek biblioteki	39

CZĘŚĆ II. WIZERUNEK BIBLIOTEKI

A. ZAGADNIENIA OGÓLNE

<i>Maria Czyżewska</i> Wizerunek biblioteki a przewaga konkurencyjna szkół wyższych	53
<i>Joanna Putko</i> Znaczenie biblioteki w kształceniu akademickim na tle wyzwań społeczeństwa wiedzy	65
<i>Izabela Dębowska</i> Wizerunek biblioteki jako instytucji dydaktycznej na przykładzie bibliotek uczelni technicznych	77
<i>Elżbieta Pawełka</i> Dobra biblioteka wizytówką uczelni (na przykładzie WSEiA w Bytomiu)	93
<i>Marzena Kowalska</i> Wizerunek biblioteki w literaturze pięknej	105

B. CZYNNIKI KSZTAŁTUJĄCE WIZERUNEK BIBLIOTEKI

<i>Jolanta Sienkiewicz</i> Komunikacja w bibliotece	133
<i>Anna Sobiech</i> Jakość usług w kształtowaniu wizerunku współczesnej biblioteki	151

Elżbieta Kierejczuk
Edukacja biblioteczna a kształtowanie wizerunku biblioteki 161

Urszula Poślada
Działalność informacyjna a wizerunek Biblioteki Uniwersytetu
Marii Curie-Skłodowskiej w lubelskim środowisku akademickim 171

Jadwiga Ratkowska
Wizerunek Biblioteki Głównej Akademii Wychowania Fizycznego
i Sportu w Gdańsku po komputeryzacji w opinii studentów
i pracowników uczelni 181

**C. ROLA ORGANIZACJI BIBLIOTEKARSKICH W KSZTAŁTOWANIU
WIZERUNKU BIBLIOTEKI**

Barbara Dybicz
Działalność Sekcji Bibliotek Naukowych 197

Halina Brzezińska-Stec
Podlaskie Forum Bibliotekarzy i działalność promocyjna Biblioteki
Uniwersyteckiej im. J. Giedroycia 203

Halina Brzezińska-Stec *

**PODLASKIE FORUM BIBLIOTEKARZY I DZIAŁALNOŚĆ
PROMOCYJNA BIBLIOTEKI UNIWERSYTECKIEJ
IM. J. GIEDROYCIA**

Usytuowanie budynku bibliotecznego w centrum miasta nakłada nowe obowiązki, przede wszystkim w zakresie działalności promocyjnej. W związku z tym, Biblioteka UwB rozpoczęła długofalową kampanię reklamową w swoim otoczeniu społecznym, aby wypromować wizerunek przyjaznej i otwartej placówki oraz zdobyć sponsorów i przyjaciół wśród szerokiego kręgu odbiorców. Efektem tych zabiegów jest stałe zainteresowanie władz uczelni i samorządowych, rosnąca frekwencja korzystających z zasobów bibliotecznych pracowników naukowych i studentów oraz mieszkańców Białegostoku, a także duża ilość zwiedzających gmach zorganizowanych grup z całego kraju (m.in. bibliotekarze warszawscy), a nawet z zagranicy (studenci i pracownicy naukowcy w ramach wymiany i grantów).

Oddanie do użytku nowej siedziby Biblioteki Uniwersytetu w Białymstoku zbiegło się z wyborami na uczelni i rozpoczęciem działalności przez władze nowej kadencji. Rektor UwB prof. Jerzy Nikitorowicz od początku położył szczególny nacisk na utworzenie w Białymstoku silnego ośrodka akademickiego poprzez nawiązanie współpracy z innymi uczelniami oraz władzami samorządowymi miasta. Z jego inicjatywy utworzono m.in. Radę Patronacką UwB, rozpoczęły działalność dyskusyjne kluby studenckie, powstało również Podlaskie Forum Bibliotekarzy – nowa płaszczyzna wymiany poglądów środowiska. W przygotowaniu tych inicjatyw uczestniczyłam osobiście jako Zastępca Dyrektora ds. Informacji, Promocji i Prac Naukowych. Pierwsze spotkanie Rady Patronackiej odbyło się w Bibliotece Uniwersyteckiej, podobnie inaugurował tu swoją działalność studencki klub o znamiennej nazwie „Kultura”. Szczególnie cenna dla bibliotekarzy okazała się propozycja utworzenia otwartego forum dyskusyjnego. Spotkała się ona z dużym zainteresowaniem bibliotekarzy, nie tylko z bibliotek akademickich, lecz również innych sieci bibliotecznych. Cykliczne debaty odbywają się raz w miesiącu w Sali Audytoryjnej Biblioteki Uniwersyteckiej przy ul. M. Skłodowskiej – Curie 14 A.

* Mgr Halina Brzezińska-Stec, Biblioteka Uniwersytecka im. J. Giedroycia w Białymstoku.

W skład Rady Programowej Forum weszli dyrektorzy bibliotek białostockich, pełnomocnik ds. kierunku Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej Wydziału Filologicznego UwB oraz zastępca dyrektora Centrum Edukacji Nauczycieli w Białymstoku. Są to:

- Halina Brzezińska-Stec – zastępca dyrektora ds. Informacji, Promocji i Prac Naukowych Biblioteki Uniwersyteckiej im. J. Giedroycia w Białymstoku,
- Maria Czyżewska – dyrektor Biblioteki Wyższej Szkoły Ekonomicznej,
- Danuta Dąbrowska-Charytoniuk – dyrektor Biblioteki Akademii Medycznej,
- Jerzy Halicki – dyrektor Biblioteki Uniwersyteckiej im. J. Giedroycia w Białymstoku,
- Hanna Kalinowska – kierownik Biblioteki Wyższej Szkoły Administracji Publicznej im. St. Staszica,
- Anna Krawczuk – wicedyrektor Centrum Edukacji Nauczycieli,
- Barbara Kubiak – dyrektor Biblioteki Głównej Politechniki Białostockiej,
- Jan Leończuk – dyrektor Książnicy Podlaskiej im. Ł. Górnickiego,
- ks. Mieczysław Olszewski – dyrektor Biblioteki Archidiecezjalnego Wyższego Seminarium Duchownego w Białymstoku,
- prof. Wanda Supa – pełnomocnik na kierunku Informacja Naukowa i Bibliotekoznawstwo przy Instytucie Filologii Wschodniosłowiańskich Wydziału Filologicznego UwB,
- Hanna Trzeszczkowska – kierownik Biblioteki Filii Akademii Muzycznej im. F. Chopina w Białymstoku,
- Wiesława Wojtkowska – kierownik Biblioteki Wydziału Pedagogiki i Psychologii UwB.

Zadaniem Rady jest tworzenie programu spotkań i ustalanie ich częstotliwości. Dotychczasowymi prelegentami byli przedstawiciele bibliotekarstwa polskiego z Białegostoku, jak i innych ośrodków akademickich.

Inauguracja Podlaskiego Forum Bibliotekarzy miała miejsce 23 lutego 2006 r. i połączona była z otwarciem wystawy: *Jerzy Giedroyc (1906-2000) Redaktor, Polityk, Człowiek*. W spotkaniu uczestniczyli: Rektor Uniwersytetu w Białymstoku prof. dr hab. Jerzy Nikitorowicz, Prorektor ds. Nauki i Współpracy z Zagranicą dr hab. Halina Parafianowicz, władze samorządowe, przedstawiciele urzędów miejskiego i marszałkowskiego, licznie przybyli bibliotekarze różnych typów sieci bibliotecznych, a także pracownicy i studenci UwB. Przybyłych gości powitał Dyrektor Biblioteki Uniwersyteckiej dr Jerzy Halicki, głos zabrał Rektor UwB, prof. Jerzy Nikitorowicz. Wprowadzenie do dyskusji poświęcone Podlaskiej Bibliotece Cyfrowej, wygłosiła dr Edyta Bezzubik, pracownik Biblioteki Uniwersyteckiej.

Fot. 1. Inauguracja Podlaskiego Forum Bibliotekarzy – wykład dr Edyty Bezzubik

Projekt Podlaskiej Biblioteki Cyfrowej jest wspólną inicjatywą środowiska naukowo-kulturalnego Białegostoku, a przede wszystkim powstałego w 2004 r. Konsorcjum Bibliotek Naukowych. Tworzące je biblioteki (Uniwersytetu w Białymstoku, Politechniki Białostockiej, Archidiecezjalnego Wyższego Seminarium Duchownego, Filii Akademii Muzycznej w Warszawie, Akademii Medycznej oraz Książnica Podlaska) będą mogły umieszczać swoje zasoby w wersji elektronicznej w czterech kolekcjach: Dziedzictwa Kulturowego, Regionaliów wraz z Dokumentami Życia Społecznego, Naukowo-Dydaktycznej i Muzykaliów. Regionalna biblioteka cyfrowa ma za zadanie umożliwić dostęp do zasobów piśmiennictwa szerokiemu kręgowi użytkowników (zarówno w kraju, jak i za granicą) oraz zabezpieczyć najcenniejsze zabytki piśmiennicze, stanowiące dziedzictwo kultury polskiej.

Temat drugiego spotkania dotyczył pragmatyki zawodu bibliotekarskiego. Wykład wygłosił dr Henryk Hollender – dyrektor Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie w latach 1992-2003, obecnie związany z Biblioteką Główną Politechniki Warszawskiej, wykładowca bibliotekoznawstwa, autor wielu publikacji i przekładów. W wystąpieniu pt. *Usługi biblioteczne w warunkach globalizacji i przyszłość zawodu bibliotekarza*, dr Hollender poruszył tematy istotne dla współczesnego bibliotekarza m.in. pośrednictwo biblioteki w świadczeniu usług, pojęcie biblioteki cyfrowej, globalizacja, transgraniczne usługi biblioteczne, problemy zawodu bibliotekarza w Polsce. Zwrócił szczególną uwagę na rolę bibliotekarza akademickiego w kształceniu studentów i tworzeniu nauki oraz możliwości awansu, w tym na bibliotekarza dyplomowanego według CILIP (*Chartered Institute of Library and Information Professionals*) – głównej organizacji biblio-

tekarzy i pracowników informacji naukowej w Wielkiej Brytanii i Irlandii. Wystąpienie Henryka Hollendra stało się przyczynkiem do ożywionej dyskusji na temat kondycji współczesnego bibliotekarstwa oraz przyszłej pozycji bibliotekarza w naszym kraju.

27 kwietnia 2006 r. gościem Forum był Dyrektor Instytutu Informacji Naukowej i Studiów Bibliologicznych Uniwersytetu Warszawskiego prof. dr hab. Marcin Drzewiecki. Wykład zatytułowany *Biblioteki wobec ludzi młodych* przyciągnął nie tylko bibliotekarzy różnych typów bibliotek i pracowników naukowo-dydaktycznych, ale także rzesze studentów. Wystąpienie dotyczyło współczesnych problemów czytelnictwa ludzi młodych, potwierdzonych badaniami prowadzonymi przez Instytut Książki i Czytelnictwa. Ważnym wątkiem wykładu był problem dużych braków w przygotowaniu studentów piszących prace magisterskie, w zakresie metodyki tworzenia opisu bibliograficznego dokumentów i bibliografii załącznikowej. Profesor Drzewiecki przedstawił też swoje poglądy dotyczące funkcjonowania społeczeństwa informacyjnego oraz roli Internetu jako źródła informacji we współczesnym świecie.

Fot. 2. Wykład prof. dr hab. Hanny Tadeusiewicz w ramach Podlaskiego Forum Bibliotekarzy

Ostatnie z dotychczasowych spotkań odbyło się 30 maja 2006 r. Wykład pt. *Książka piękna. Z dziejów estetyki książki dawnej* wygłosiła prof. dr hab. Hanna Tadeusiewicz z Katedry Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej Uniwersytetu Łódzkiego. Prelekcja zgromadziła wielu bibliotekarzy, pracowników naukowo-dydaktycznych oraz studentów Uniwersytetu, głównie z kierunku informacja naukowa i bibliotekoznawstwo. Profesor Tadeusiewicz przedstawiła historię książki i polskiego drukiarstwa od czasów najdawniejszych do baroku i rokoka. Szczegól-

nie wiele uwagi poświęciła różnorodnym technikom zdobienia książek, głównie iluminacji. Jako Przewodnicząca Komisji Egzaminacyjnej do przeprowadzania postępowania kwalifikacyjnego dla kandydatów na bibliotekarza dyplomowanego oraz dyplomowanego pracownika dokumentacji i informacji naukowej – podzieliła się również swoimi doświadczeniami w tym zakresie.

Każde spotkanie było kontynuowane w kularach przy kawie, a prowadzone tam rozmowy cieszyły się dużym zainteresowaniem.

Obecnie trwają prace nad ustaleniem tematyki i prowadzone są rozmowy z prelegentami na nowy rok akademicki. Propozycje udziału w kolejnych debatach z zainteresowaniem przyjęli m. in. prof. Wanda Pindłowa, prof. Jadwiga Kołodziejaska, dr Artur Jazdon. Mamy nadzieję, że Podlaskie Forum Bibliotekarzy stanie się przyczynkiem do konsolidacji środowiska bibliotekarskiego, rozwinięciem współpracy bibliotek, będzie miejscem wymiany poglądów i dyskusji na temat przyszłości bibliotekarstwa oraz pozytywnie wpłynie na kształtowanie wizerunku biblioteki uniwersyteckiej w oczach jej użytkowników.

Dodatkowo, w bieżącym roku akademickim, w ramach Forum proponujemy warsztaty metodyczne i szkoleniowe dotyczące bieżącej problematyki (np. opracowania zbiorów specjalnych, prawa autorskiego) związanej z praktycznym funkcjonowaniem bibliotek.

W czasie poszczególnych debat będą też przekazywane sprawozdania z konferencji naukowych i wyjazdów zagranicznych. Planujemy ponadto nawiązanie współpracy z funkcjonującym przy uczelni Uniwersytetem III wieku i stworzenie w bibliotece grup terapeutycznych dla osób starszych. Podlaskie Forum Bibliotekarzy jest tylko jedną z form działalności promocyjnej Biblioteki Uniwersyteckiej.

W Sali Audytoryjnej odbywają się także spotkania ze znanymi osobistościami ze świata polityki i nauki. M.in., tu miała miejsce konferencja prasowa premiera Kazimierza Marcinkiewicza podczas jego pobytu w Białymstoku i spotkania z ambasadorami Łotwy i Izraela oraz radcami prawnymi ambasady USA i Szwajcarii, zaś 8 czerwca 2006 r. odbył się wieczór autorski prof. Władysława Bartoszewskiego.

W holu Biblioteki prezentowane są wystawy, przygotowywane przez pracowników Oddziału Informacji Naukowej (m.in. poświęcona patronowi biblioteki J.Giedroyciowi) oraz powstające we współpracy z instytucjami kulturalnymi i naukowymi. Z Regionem NSZZ „Solidarność” w Białymstoku oraz Fundacją Solidarności udostępniono przeniesioną ze Stoczni Gdańskiej wystawę „*Drogi do Wolności*”, a wspólnie z NBP wystawę prac z konkursu fotograficznego „*Polska – mój kraj*”. Wystawą jubileuszową uczczono także 50-lecie pracy artystycznej Roberta Panka, znanego kapelmistrza i muzyka, twórcę hejnału naszego miasta.

Fot. 3. Uroczyste otwarcie wystawy „Drogi do Wolności – Przez Solidarność do Europy”

W ramach Tygodnia Bibliotek przygotowano wystawę wydawnictw uniwersyteckich, Dni Otwarte Biblioteki, spotkania autorskie z pracownikami naukowo-dydaktycznymi uczelni. Pracownicy biblioteki uczestniczą w konferencjach naukowych, szkoleniach i pokazach (np. prezentacja biblioteki w sesji posterowej na ogólnopolskiej konferencji pt. „Biblioteki XXI wieku. Czy przetrwamy?”, która odbyła się 19-21 czerwca 2006 roku w Łodzi¹). Została przygotowana nowa strona internetowa oraz materiały reklamowe. Proponujemy oprowadzanie grup i zwiedzanie biblioteki wszystkim zainteresowanym, w tym specjalne prezentacje dla maturzystów. Od momentu przeprowadzki do nowego gmachu prowadzona jest kronika, która od nowego roku akademickiego zostanie udostępniona zwiedzającym nasz gmach.

¹ Publikacja z Konferencji w druku.

Fot. 4. Uroczyste otwarcie wystawy „Autor – Wydawca – Dzieło: wydawnictwa uniwersyteckie” w ramach Tygodnia Bibliotek

W roku 2007 Uniwersytet w Białymstoku będzie obchodził jubileusz 10-lecia istnienia uczelni. W związku z tym w ramach akcji promocyjnej uczelni i biblioteki planujemy:

- zorganizowanie konferencji naukowej,
- przygotowanie i udostępnienie online oraz wydanie drukiem bibliografii Uniwersytetu w Białymstoku,
- wydanie nowego informatora o bibliotece (również w wersji anglojęzycznej),
- udział w Festiwalu Nauki i Sztuki,
- przygotowanie katalogu starych druków Biblioteki Uniwersyteckiej,
- wydanie internetowego jubileuszowego numeru czasopisma i umieszczenie go na stronie internetowej.

Wszystkie zaplanowane formy działalności promocyjnej mają służyć kreowaniu pozytywnego wizerunku Biblioteki Uniwersyteckiej.

BIBLIOGRAFIA

1. Bezzubik E., *Rusza Podlaska Biblioteka Cyfrowa*, „EBIB” [Dokument elektroniczny] 2006 nr 4 (74). Tryb dostępu: <http://www.ebib.info/2006/74/bezzubik.php>

2. Bezzubik E., Rutkowska A., *Podlaskie Forum Bibliotekarzy*, „EBIB” [Dokument elektroniczny] 2006 nr 7 (77). Tryb dostępu: http://www.ebib.info/2006/77/bezzubik_rutkowska.php